

УДК 81'272:[811.111'373.46:321.7]

DOI <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2025-23-3>

Ілона БРОВАРСЬКА

викладачка кафедри сучасних практик викладання англійської мови, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, бульвар Шевченка 79, м. Черкаси, Україна, 18001

ORCID: 0000-0002-4434-7351

Бібліографічний опис статті: Броварська, І. (2025). Когнітивна метафора як спосіб актуалізації медійного політичного концепту DEMOCRACY IN UKRAINE/ ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ. *Актуальні питання іноземної філології*, 23, 22–29, doi: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2025-23-3>

КОГНІТИВНА МЕТАФОРА ЯК СПОСІБ АКТУАЛІЗАЦІЇ МЕДІЙНОГО ПОЛІТИЧНОГО КОНЦЕПТУ DEMOCRACY IN UKRAINE/ ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ

Стаття досліджує роль метафори як інструмента вербалізації медійного політичного концепту **DEMOCRACY IN UKRAINE / ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ** в американському політичному медіадискурсі. Мета розвідки полягає у виявленні й систематизації концептуальних метафор, що відображають уявлення про українську демократію в матеріалах газети *The New York Times*. Ця розвідка є складником ширших наукових студій, присвячених концептуалізації української демократії в англомовному політичному медійному дискурсі часів незалежності, а також унаочнює загальні тенденції формування образу України в американському інформаційному просторі. **Методологія.** Для аналізу зібраного матеріалу застосовано методику аналізу концептуальних метафор, представлених множинними мовними даними (великими тематично об'єднаними масивами метафоричних виразів) (Жаботинська 2016; 2018), яка базується на основних поняттях класичної теорії концептуальної метафори. **Наукова новизна.** У представленій розвідці вперше здійснено комплексний аналіз метафор, що описують українську демократичну трансформацію в американських медіа за період із 1991 по 2022 роки. За результатами аналізу 374 метафоричних виразів було виокремлено 17 основних формульних схем концептуальних метафор, пов'язаних із референтним доменом **DEMOCRACY IN UKRAINE**. Особливу увагу приділено описам, що специфікують ці формульні схеми, і їхній здатності відтворювати домінуючі наративи про політичний розвиток України протягом досліджуваного періоду. У ході дослідження встановлено домінування онтологічних метафор із корелятивними доменами **ЛЮДИНА** та **ФІЗИЧНИЙ ОБ'ЄКТ**, які демонструють найвищий метафоричний потенціал, відображають антропоцентричність політичної концептуалізації та репрезентують різні аспекти сприйняття демократичних процесів – від становлення й зміцнення до загрози і викликів. **Висновки.** Метафора постає як ефективний інструмент конструювання політичної реальності, формування ментальних моделей і впливу на поведінку реципієнтів. Дослідження підтвердило, що ключову роль у вербалізації концепту **DEMOCRACY IN UKRAINE** в американському політичному медіадискурсі відіграють поняття «людина» та «фізичний об'єкт», які забезпечують найстабільнішу та найпродуктивнішу метафоричну інтерпретацію української демократії. Перспективою подальших досліджень є порівняльний аналіз когнітивних метафор, що актуалізують концепт, у медіа з різною політичною упередженістю.

Ключові слова: демократія в Україні, концептуальна метафора, політичний медіадискурс, політичний концепт, когнітивна лінгвістика, фрейми.

Ілона BROVARSKA

Assistant Professor, Department of Modern Practices of Teaching English, Cherkasy Bohdan Khmelnytsky National University, 79 Shevchenko Boulevard, Cherkasy, Ukraine, 18001

ORCID: 0000-0002-4434-7351

To cite this article: Brovarska, I. (2025). Kohnityvna metafora yak sposib aktualizatsii mediynoho politychnoho kontseptu DEMOCRACY IN UKRAINE / DEMOKRATIYA V UKRAINI [Cognitive metaphor as a means of actualizing the media political concept DEMOCRACY IN UKRAINE]. *Current Issues of Foreign Philology*, 23, 22–29, doi: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2025-23-3>

COGNITIVE METAPHOR AS A MEANS OF ACTUALIZING THE MEDIA POLITICAL CONCEPT DEMOCRACY IN UKRAINE

The article examines the role of metaphor as a tool for verbalizing the media political concept **DEMOCRACY IN UKRAINE** in American political media discourse. The aim of the study is to identify and systematize the conceptual metaphors that reflect representations of Ukrainian democracy in materials published by *The New York Times*. This research forms part of broader scholarly studies devoted to the conceptualization of Ukrainian democracy in English-language political media discourse during the period of Ukraine's independence and highlights the general tendencies in the construction of Ukraine's image in the American information space. **Methodology.** To analyze the collected material, the study employs a methodology for examining conceptual metaphors represented by multiple linguistic data (large thematically unified sets of metaphorical expressions) (Zhabotynska 2016; 2018), grounded in the core principles of classical Conceptual Metaphor Theory. **Scientific novelty.** This research offers the comprehensive analysis of metaphors describing Ukraine's democratic transformation in American media from 1991 to 2022. Based on the examination of 374 metaphorical expressions, the study identifies 17 major formulas of conceptual metaphors associated with the referential domain **DEMOCRACY IN UKRAINE**. Special attention is given to the descriptions that specify these metaphoric formulas and their ability to reproduce dominant narratives about Ukraine's political development throughout the analyzed period. The analysis reveals the dominance of ontological metaphors with correlating domains **HUMAN BEING** and **PHYSICAL OBJECT**, which demonstrate the highest metaphorical potential, reflect the anthropocentric nature of political conceptualization, and represent various aspects of how democratic processes are perceived – from emergence and consolidation to threats and challenges. **Conclusions.** Metaphor emerges as an effective tool for constructing political reality, shaping mental models, and influencing the behavior of recipients. The study confirms that the notions of “human being” and “physical object” play a key role in the verbalization of the concept **DEMOCRACY IN UKRAINE** in American political media discourse, providing the most stable and productive metaphorical interpretation of Ukrainian democracy. Prospects for further research include a comparative analysis of conceptual metaphors in media with differing political biases.

Key words: democracy in Ukraine, conceptual metaphor, political media discourse, political concept, cognitive linguistics, frames.

У статті представлено результати аналізу метафоричних виразів (МВ), що використовуються для вербалізації медійного політичного концепту DEMOCRACY IN UKRAINE/ ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ в американському політичному медіадискурсі. Термін *політичні концепти* позначає низку важливих для політичної теорії понять, що втілюють її основоположні принципи та ідеї, а також є необхідними для осмислення політичного життя. До таких концептів належать *AUTHORITY/ВЛАДА, DEMOCRACY/ДЕМОКРАТІЯ, FREEDOM/СВОБОДА, JUSTICE/СПРАВЕДЛИВІСТЬ* тощо (Norberg, 2015, р. 1). З огляду на значущість цих концептів, політики та журналісти активно наповнюють їх необхідним інформаційним змістом за допомогою мови. Політична мова, як наслідок, стає інструментом конструювання політичної реальності, формування соціальних проєкцій та ціннісних орієнтацій. Одним із потужних мовних засобів «політичного переконання», що сприяє створенню необхідного образу політичних сутностей з його подальшим «укоріненням» у свідомості реципієнтів, є метафора.

Актуальність проблеми. Оскільки Україна доводить свою відданість цінностям Західного світу на полі бою, видається доцільним встановити, який саме ментальний образ україн-

ської демократії конструюють американські медіа для своїх реципієнтів вже понад тридцять років.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасному історико-політичному контексті концепт *DEMOCRACY/ДЕМОКРАТІЯ* набуває все більшої популярності серед українських лінгвістів. Так, Ликіна В. В. (2022) дослідила способи вербалізації концепту *ДЕМОКРАТІЯ* у сучасному англomовному політичному дискурсі крізь призму когнітивно-риторичних студій. Сабадаш Д. та Луканюк В. (2023) проаналізували концепт *DEMOCRACY* у промовах світових лідерів у контексті російсько-української війни. Худолій А. (2022) описав особливості вербальної репрезентації концепту *DEMOCRATIC VALUES* у політичному дискурсі Б. Обама.

Мета дослідження. Мета цієї роботи – визначити роль когнітивної метафори як інструмента політичного впливу, а також виокремити та систематизувати когнітивні метафори, що актуалізують медійний політичний концепт *DEMOCRACY IN UKRAINE* у період 1991–2022 рр.

Матеріалом дослідження слугує укладений корпус МВ, зібраних із архівів американської щоденної ранкової газети *The New York Times*.

За своїми політичними переконаннями газета є здебільшого *left-biased*, що передбачає пропагування ідей рівності, мультикультурності, захисту прав та свобод громадян та засудження будь-яких проявів дискримінації (New York Times (Opinion), 2025).

Для аналізу зібраного матеріалу застосовано методику аналізу концептуальних метафор, представлених множинними мовними даними (Жаботинська 2016; 2018), що базується на основних поняттях теорії концептуальної метафори (ТКМ).

Ця розвідка є складником ширших наукових студій, присвячених концептуалізації української демократії в англomовному політичному медійному дискурсі часів незалежності.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Згідно з когнітивним підходом, що домінує в сучасному мовознавстві, метафора – це не лише поетичний або стилістичний засіб, а насамперед когнітивний механізм структування, переосмислення та навіть конструювання навколишньої дійсності. Відповідно до класичної ТКМ, її підґрунтям є здатність індивіда осмислювати нематеріальні (абстрактні) об'єкти через матеріальні (конкретні), засвоєні сенсомоторним досвідом (Lakoff, 1980, p. 59). Метафоризація відбувається на основі трьох типів подібності (Kövecses, 2020, p. 8):

1) **об'єктивної** (*objectively real similarity*);

2) **перцептивної** (*perceived similarity*);

3) **структурної** (*similarity in generic-level structure*), пов'язаної з кореляцією між сенсомоторним та абстрактним досвідом.

Метафора функціонує за принципом мапування із вихідного (корелятивного) домену (*SOURCE-DOMAIN*), що є більш конкретним, у цільовий (абстрактний) домен (*TARGET-DOMAIN*) за певним набором відповідностей (корелятивів) між ними (Kövecses, 2017, p. 15). Цільовий концепт/домен (*target concept/domain*), що осмислюється через метафору, визначають як **концептуальний референт**. Вихідний концепт/домен (*source concept/domain*) є **концептуальним корелятом** (Жаботинська, 2016, с. 47). Вважається, що із вихідного домену у цільовий можуть бути перенесені лише ті характеристики, які не суперечать його образно-схематичній структурі (*the image-schematic structure*) (Kövecses, 2017). Деякі характеристики корелятивного домену,

які не значаться напряму, виводяться шляхом **інференцій** (*entailments, inferences*) (Evans, 2006, p. 298). Важлива ідея концептуальної теорії метафори пов'язана з **ефектом приховування** (*hiding*) і **висвітлення** (*highlighting*): коли цільовий домен структуровано з огляду на певний корелятивний домен, це висвітлює певні аспекти референта, одночасно приховуючи інші (Evans, 2006, p. 303).

Концептуальні метафори широко застосовуються в різних жанрах політичного дискурсу – від промов і комюніке до медійних публікацій. Їхні основні функції включають **евристичну** (спрощення складних явищ), **емфатичну** (викликання емоцій) та **ідеологічну** (формування політичного світогляду) (Charteris-Black, 2013).

Науковиця Морозова О. І. узагальнює вищезазначені властивості так: «метафори у політиці мають мають потужний фреймотвірний потенціал, який актуалізовано під час їхнього дискурсного функціонування» (Morozova, 2018, p. 141). Термін «фрейми» у цьому контексті розуміємо як ментальні структури, що є глибоко укоріненні у культурно-моральних устоях суспільства й визначають світобачення. Фрейми активуються мовою, зокрема й метафорами (Lakoff, 2004). Так, МВ, будучи своєрідним способом комунікації, стають як виразником світогляду мовців, так і засобом його формування (Lin Xu, 2015, p. 398).

За результатами аналізу 374 МВ було виокремлено 17 формульних схем концептуальних метафор, пов'язаних з референтним доменом *DEMOCRACY IN UKRAINE*; формульні схеми розгортаються у формульні описи, які демонструють специфіку перехресного картування референтного та корелятивного доменів. Кількість МВ вказано у квадратних дужках.

ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ є ФІЗИЧНИЙ
ОБ'ЄКТ [100]

Фізичний об'єкт / ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ /, який може бути справжнім або підробним [8] (*a true democracy; real democracy*), який є крихким [4] (*Ukraine's fragile democracy; nascent democracy's fragility*); новим [2] (*a new democracy; modern democracies*); який можна відчутти [1] (*experiencing the promised market economy and democracy*;) й осягнути оком [1] (*the picture for democracy is grim*), який потребує простору для розміщення [1]

(the space for democracy and rule of law is shrinking), який має свій макет [1] (a long-promised overhaul of the government along Western democratic lines) який показують [2] (an “impressive display” of democracy; transforming it into a showplace of Ukrainian democracy); який створюють [2] (to create a democracy; to create a functioning European-style democracy), встановлюють [3] (democracy is installed; to install a stable democracy), стабілізують [2] (stabilize democracy; anchoring democracy), управляють [2] (a controlled democracy; control of its democracy; managed democracy), який випробовують [3] (democracy in Ukraine is facing a crucial test; the most severe test a democracy can endure); який має певну якість [4] (the quality of Ukraine’s democracy; the bare-knuckle quality of democracy in Ukraine), який можна виміряти [14] (the level of democracy; high democratic standards), який є цінним [18] (value of democracy, to face the high costs of democracy); який зазнає впливу ззовні [2] (isn’t interfering in democracy; Ukrainian democracy is nothing but Western meddling), який відбирають (викрадають) [1] (snatched democracy for Ukraine), за який б’ються [10] (the struggle for democracy ;fighting for democracy) демократичні сили [13] (Democratic Forces) і недемократичні сили [3] (anti-democratic forces), і яким поступаються [3] (sacrifices in democracy).

ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ Є РОСЛИНА [7]

Рослина / ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ/, яка вкорінюється [3] (democracy was beginning to take root), яка потребує певних умов для росту [2] (to allow democracy to flourish), розквітає [1] (flowering of democracy) й на певній території засихає [1] (democracy wilt).

ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ Є БУДІВЛЯ [25]

Будівля / ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ/, яку будують [9] (to build democracy; we are building our future and democracy), укріплюють [6] (a consolidation of democracy; strengthening democracy), яка може стати більш міцною [3] (the prospect of a more stable democracy; democratic stability); яку відновлюють [3] (democracy should be restored on the model of the 2004 Ukrainian Constitution; if democracy is restored in Ukraine); руйнують [1] (to hollow out our democracy), яка є опорою для інших [2] (underpinning democracy in Eastern Europe; that without democracy and development these new

governments will be neither stable nor legitimate), двері якої відкривають доступ до демократичних ідей та цінностей для Сходу [1] (open the doors of democracy to the East).

ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ

є ЛЮДИНА [150]

Людина / ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ /, йде в Україну [1] (real democracy comes to Ukraine); повільно [2] (democracies are slow to move; democracies move slowly), однак з перспективою на довгу дистанцію [1] (prove an advantage in the long run), яка є молодого [7] (Ukraine’s young democracy), яка розвивається [6] (a thriving democracy; developing democracy); [1] (democratic change); переживає складний етап дорослішання [1] (the difficult adolescence of our democracy); стає зрілою [2] (maturation of a teenage democracy; a democratic maturity); слабшає [1] (democracy falters again in Ukraine); хворіє [2] (democracy where the cancer of corruption is prevalent; “Corruption is a cancer,” he said. “It eats away the fabric of democracy”); має майбутнє [4] (The future of budding democracies; the fading prospects for democracy in Ukraine); є прекрасною [1] (a new great democracy); може стати кращою [1] (greater democracy), вільною та успішною [2] (to turn Ukraine into a free and prosperous democracy; a successful Ukrainian democracy), справедливою [1] (we can achieve the just and open democracy), є бурхливою [3] (a rambunctious democracy; a tumultuous democracy); енергійною та іноді хаотичною [2] (a vigorous, sometimes chaotic democracy; democratic carnival), прагне стати сильною, здоровою [6] (emulated more robust democracies; the development of a more robust democracy), повноцінною [1] (full-fledged democratization), яка має тіло (органи), що функціонують для її життєдіяльності [1] (democratic body (parliament)), а також хребет [2] (the backbone of democracy), яка має певні звички у поведінці [2] (democratic habits; shape their institutions and democratic habits), притаманні лише їй [3] (this response is neither acceptable nor does it befit a democracy); яка проявляє себе у різний спосіб [4] (this expression of democracy; this is democracy at its best), має репутацію [4] (salvage its democratic reputation; democratic credentials); має чесноти [1]

(*the democratic virtue*); має недоліки [1] (*the ills of democracy*); здатна відчувати сором [1] (*an embarrassment to their young democracy*); має власні інтереси [1] (*to advance the interests of democracy*); переживає добрі і лихі події [2] (*good day for Ukraine and for democracy; the success or failure of Ukraine's democracy*), має свої атрибути (одяг) [1] (*the trappings of a Western democracy are all in place*); яку плекають, взрощують [13] (*to foster democracy; promoting democracy*), формують здатною до дій, чесною, професійною та патріотичною [1] (*create a democratic power— honest, professional and patriotic*); підтримують [15] (*to support democracy; support for Ukrainian democracy*); заохочують [3] (*encourage democratization; encourage democracy in Ukraine*); штовхають [1] (*a greater push for parliamentary democracy*); у яку вірять [2] (*believes in democracy; eroding Ukrainian faith in democracy*); доброзичливо приймають [4] (*embraced democracy; people seemed to have embraced democracy*); якій є вірні [10] (*the commitment of Ukraine to democracy; a strong attachment to democracy*), яка є під загрозою [3] (*a clear threat to Ukrainian democracy; have serious negative consequences both for Ukraine's democracy; Ukraine's democracy was at risk*); яку захищають [13] (*saving democracy in Ukraine; do much more for the sake both of democracy; protection of the democracy*); яку зраджують [1] (*a betrayal of democracy*), яку зневажають [2] (*his disdain for democracy*); до якої байдужі [2] (*the EU has been indifferent to democracy in Ukraine; indifferent to democracy*); яка зазнає гніту [1] (*suppress democracy in Ukraine*); яку ненавидять [1] (*genuinely hate Ukraine and democracy*); яка задихається [2] (*stalled by Conflict, Ukraine's Democracy Gasps for Air*); яка йде замінованим шляхом [3] (*to undermine the prospects for democracy; undermining democracy*); яка долає перешкоди [1] (*a breakthrough for democracy*), об'єднується з однодумцями [3] (*united with other democracies; democratic team; an association of democracies*) й наслідує інших [1] (*follow a Western model of free-market democracy*).

ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ є ВОЇН [13]

Воїн / ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ /, який має ворогів [1] (*the enemy of democracy*); здій-

снює хід [1] (*the inexorable march of democracy*); вступає в боротьбу [5] (*a fateful clash between democracy and Putinesque authoritarianism; Putin's dictatorship*) against "Ukrainian democracy; the standoff between democracy and autocracy), зазнає серйозної поразки [3] (*democracy in Ukraine has suffered a serious defeat; democracy is the loser; a surrender, too, for NATO, for Europe and liberal democracy*), виграє [3] (*a triumph of democracy; a democratic triumph; a victory for Ukrainian democracy, for world democracy*).

ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ є УЧАСНИК ВИБОРЧИХ ПЕРЕГОНІВ [1]

Учасник виборчих перегонів /ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ/, за якого віддають голоси [1] (*a vote for democracy*).

ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ є ВИРОБНИК (ЗАВОД) ТОВАРІВ [3]

Виробник /ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ/, що виробляє товари [1] (*the product of democracy*) й отримує прибутки [2] (*democracy will benefit; democracy throughout the former Soviet empire benefit*).

ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ є ВІРУС [2]

Вірус / ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ /, що виникає раптово [1] (*the outbreak of democracy*) й поширюється [2] (*spreading democracy*).

ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ є СТРАВА, ЩО СКЛАДАЄТЬСЯ З ІНГРЕДІЄНТІВ [2]

Страва /ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ/, що потребує базових інгредієнтів [2] (*essential ingredients for democracy; legitimate dissent is essential to democracy*).

ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ є МОРЕ [1]

Море / ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ /, що накриває хвилями [1] (*the wave of democracy that washed over Ukraine*)

ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ є СВІТЛО [2]

Світло /ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ/, що освічує шлях іншим [2] (*a beacon of democracy (2)*).

ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ є ПРОСТІР [3]

Простір /ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ/, який є відкритим [2] (*an open democracy, achieve the open democracy*), доступ до якого перегорджує стіна [1] (*a wall had been torn down: it was the wall between dictatorship and democracy*).

ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ є КОНТЕЙНЕР [1]

Контейнер /ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ/, який може бути повним, або ні [1] (*full democracy*).

РОЗВИТОК ДЕМОКРАТІЇ В УКРАЇНІ Є РУХ
ВГОРУ ДО МЕТИ [7]

Рух вгору до мети [6] / РОЗВИТОК ДЕМОКРАТІЇ В УКРАЇНІ /, яким йде / УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД/ (*the aspirations of Soviet citizens for freedom and democracy; achieve prosperity and democracy; the Ukrainian population's democratic aspirations; aspiration for democracy in Ukraine; took a big leap toward democracy; the democratic aspirations of the people of Ukraine*) **й відкочується вниз [1]** (*rolling back democratic advancements of recent years*).

РОЗВИТОК ДЕМОКРАТІЇ В УКРАЇНІ Є РУХ
ШЛЯХОМ ДО МЕТИ [42]

Рух шляхом до мети / РОЗВИТОК ДЕМОКРАТІЇ В УКРАЇНІ/ [3] (*the pro-Western democracy movement; the pro- democracy movement*), **який має початок і кінцеву точку [4]** (*the transition from communism to democracy; a demonstrable success in the transition to democracy; the full transition from the old Soviet system to democracy*), **яким йде /УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД/ [15]** (*pursue a path of democracy; the last step in Ukraine's long march toward democracy; choosing a more hopeful and liberal democratic path; they continue on the path to democracy*), **й намагається пройти швидше [2]** (*democratic shortcuts; accelerating the process of democratization*) **й значний проміжок вже подолано [1]** (*Ukraine had made strides in its democracy*); **яким ведуть український народ /ПАРТНЕРИ/ [9]** (*leading Ukraine along a path toward a Western system of markets and democracy; guide them toward true independence and democracy; advance Ukraine on the path toward a modern European democracy; lead to democracy*); **з якого сходить /ВЛАДА/ [6]** (*the democratic backsliding; Yanukovich's democratic backslide; a backsliding on democracy by Ukraine's president*), **але повертається [2]**

(*returns Ukraine to a democratic path; a return to Ukrainian democracy*);

ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ Є ТЕСТ, КОНТРОЛЬНА РОБОТА [3]

Тест / ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ/, до якого потрібно готуватись [2] (*to prepare students for democracy, a market economy and a Westward orientation; they are ready for democracy*), **який є складним [1]** (*difficult democracy*).

ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ Є ХІМІЧНА
РЕЧОВИНА [12]

Хімічна речовина /ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ/, яка з'являється внаслідок певних перетворень однієї сутності в іншу [8] (*converted to democracy; democratic converts, the two former Communist Party officials-turned-democrats; become a democrat; to make itself into a modern democracy; the democratic transformation; democratic transformation; democratic and economic transformations*); **яка є нестійкою [1]** (*a volatile democracy*), **з якою експериментують [2]** (*Ukraine's experiment with democracy; led Ukraine's experiment with democracy*); **яку тестують [1]** (*a litmus test of democracy; a litmus test for democracy*).

З огляду даних наведених вище, а саме кількості МВ, можна дійти висновку, що високий метафоричний потенціал (понад 10%) мають корелятивні домени ЛЮДИНА, ФІЗИЧНИЙ ОБ'ЄКТ, РУХ ШЛЯХОМ ДО МЕТИ, середній (1–10%) – БУДІВЛЯ, ВОЇН, ХІМІЧНА РЕЧОВИНА, РОСЛИНА, РУХ ВГОРУ ДО МЕТИ, низький (<1%) – ВИРОБНИК (ЗАВОД) ТОВАРІВ, ТЕСТ, КОНТРОЛЬНА РОБОТА, ПРОСТІР, ВІРУС, СТРАВА, ЩО СКЛАДАЄТЬСЯ З ІНГРЕДІЄНТІВ, СВІТЛО, МОРЕ, КОНТЕЙНЕР та УЧАСНИК ВИБОРЧИХ ПЕРЕГОНІВ (див. Таблиця 1).

Таблиця 1

**Метафоричний потенціал корелятивних доменів, що картуються на референтний простір
DEMOCRACY IN UKRAINE/ ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ**

Корелятивний домен	Кількість МВ	% від загальної кількості МВ
1	2	3
ЛЮДИНА	150	40,1%
ФІЗИЧНИЙ ОБ'ЄКТ	100	26,7 %
РУХ ШЛЯХОМ ДО МЕТИ	42	11,2%
БУДІВЛЯ	25	6,68%
ВОЇН	13	3,47%
ХІМІЧНА РЕЧОВИНА	12	3,2%
РОСЛИНА	7	1,87%

Продовження таблиці 1

1	2	3
РУХ ВГОРУ ДО МЕТИ	7	1,87%
ВИРОБНИК (ЗАВОД) ТОВАРІВ	3	0,8%
ТЕСТ, КОНТРОЛЬНА РОБОТА	3	0,8%
ПРОСТІР	3	0,8%
ВІРУС	2	0,53%
СТРАВА, ЩО СКЛАДАЄТЬСЯ З ІНГРЕДІЄНТІВ	2	0,53%
СВІТЛО	2	0,53%
МОРЕ	1	0,26%
КОНТЕЙНЕР	1	0,26%
УЧАСНИК ВИБОРЧИХ ПЕРЕГОНІВ	1	0,26%

Переважання доменів *людина* та *фізичний об'єкт* відповідає онтологічним метафорам у класифікації Дж. Лакоффа. Їхня функція – надати абстрактним категоріям відчутний онтологічний статус. Персоніфіковані метафори, у яких фізичні об'єкти наділені людськими характеристиками, є найочевиднішим проявом такого типу метафоризації та відображають антропоцентричність людського мислення.

Висновки і перспективи подальших досліджень. У статті встановлено, що метафора є дієвим засобом конструювання політичної реальності та фреймування сприйняття політичних діячів, подій і концептів. Дослідження

засвідчило наявність 17 формульних схем концептуальних метафор, що актуалізують політичний концепт DEMOCRACY IN UKRAINE у *The New York Times* у період 1991–2022 рр. Найвищий метафоричний потенціал мають домени **ЛЮДИНА** та **ФІЗИЧНИЙ ОБ'ЄКТ**, що підкреслює антропоцентричну природу концептуалізації політичних явищ.

Перспективи подальших досліджень полягають у порівняльному аналізі концептуальних метафор, що актуалізують концепт DEMOCRACY IN UKRAINE, у медіа з різною політичною упередженістю – лівою та правою, а також

ЛІТЕРАТУРА:

1. Жаботинська С. Концептуальні метафори у публічних промовах Барака Обама і володимира путіна (2014–2015 рр.) // *Cognition, Communication, Discourse*. – 2016. – № 16. – С. 43–91. – DOI: 10.26565/2218-2926-2016-13-04
2. Ликіна В. В. Вербалізація концепту ДЕМОКРАТІЯ у сучасному англomовному політичному дискурсі: когнітивно-риторичний аспект : дис. ... д-ра філософії в галузі філології : 035 «Філологія». Київ : КНЛУ, 2022. 205 с.
3. Charteris-Black J. What is the purpose of metaphor in political discourse? An answer from critical metaphor analysis // *Comunicação Política e Econômica: Dimensões Cognitivas e Discursivas*. 2013. № 35. P. 495–513.
4. Evans V., Green M. *Cognitive Linguistics: An Introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2006. 830 p.
5. Khudoliy A. Verbal representation of the concept DEMOCRATIC VALUES in political discourse of B. Obama // *Naukovi zapiski Nacional'nogo universitetu «Ostroz'ka akademiâ»*. Seriâ «Filologiâ». 2022. Vol. 1, no. 13(81). – P. 112–119. – DOI: 10.25264/2519-2558-2022-13(81)-112-119.
6. Kövecses Z. A brief outline of «standard» conceptual metaphor theory and some outstanding issues // *Extended Conceptual Metaphor Theory*. Cambridge: Cambridge University Press, 2020. P. 1–21.
7. Kövecses Z. *Conceptual metaphor theory* // *Routledge Handbook of Metaphor*, ed. by E. Semino and Z. Demjén. London: Routledge, 2017. P. 13–27.
8. Lakoff G. *Don't Think of an Elephant!* – Chelsea: Green Publishing Company, 2004. 124 p.
9. Lakoff G., Johnson M. *Metaphors We Live By*. Chicago: The University of Chicago Press, 1980. 242 p.
10. Lin Xu. Metaphor in action in political discourse // *Proceedings of the International Conference on Economics, Social Science, Arts, Education and Management Engineering (ESSAEME 2015)*. Atlantis Press, 2015. P. 397–402.
11. Morozova O. The influence of context on the metaphoric framing of the European Union in Ukrainian mass media // *Cognition, Communication, Discourse*. 2018. No. 17. P. 141–154. DOI: 10.26565/2218-2926-2018-17-09.
12. *New York Times (Opinion)*. Media Bias Rating “Left” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.allsides.com/news-source/new-york-times-opinion-media-bias>.
13. Norberg J. *Concepts, Political* // *The Encyclopedia of Political Thought*. Ed. by M. Gibbons. 2015. P. 1–2.

14. Sabadash D., Lukaniuk V. Concept DEMOCRACY in the speeches of the world leaders in the context of Russian-Ukrainian war // *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Literary Studies. Linguistics. Folklore Studies*. 2023. No. 2(34). P. 112–117. DOI: 10.17721/1728-2659.2023.34.22.

15. Zhabotynska S. Images of Ukraine–EU relations in conceptual metaphors of Ukrainian mass media // *Cognition, Communication, Discourse*. 2018. No. 17. P. 118–140. DOI: 10.26565/2218-2926-2018-17-08.

ДЖЕРЕЛА ЕМПІРИЧНОГО МАТЕРІАЛУ:

1. The New York Times. Статті за 1991–2022 рр. [Електронний ресурс]. – Вручну зібраний корпус. – Режим доступу: <https://www.nytimes.com/sitemap/>

REFERENCES:

1. Zhabotynska, S. (2016). Kontseptualni metafory u publichnykh promovakh Baraka Obamy i volodymyra putina (2014–2015) [Conceptual metaphors in the public speeches of Barack Obama and volodymyr putin (2014–2015)]. *Cognition, Communication, Discourse*, 16, 43–91. DOI: <https://doi.org/10.26565/2218-2926-2016-13-04> [in Ukrainian].

2. Lykina, V. V. (2022). Verbalizatsiia kontseptu DEMOKRATIIA u suchasnomu anhlo movnomu politychnomu dyskursi: kohnityvno-rytorychnyi aspekt [Verbalization of the concept DEMOCRACY in contemporary English political discourse: cognitive-rhetorical aspect]. *PhD thesis*. Kyiv: KNLU [in Ukrainian].

3. Charteris-Black, J. (2013). What is the purpose of metaphor in political discourse? An answer from critical metaphor analysis. *Comunicação Política e Econômica: Dimensões Cognitivas e Discursivas*, 35, 495–513 [in English].

4. Evans, V., & Green, M. (2006). *Cognitive linguistics: An introduction*. Edinburgh University Press [in English].

5. Khudoliy, A. (2022). Verbal representation of the concept democratic values in political discourse of B. Obama. *Naukovi zapysky Natsional'noho universytetu «Ostroz'ka akademiia». Serii «Filolohiia» – Scientific Notes of Ostroh Academy National University, Philology Series, 1(13[81])*, 112–119. [https://doi.org/10.25264/2519-2558-2022-13\(81\)-112-119](https://doi.org/10.25264/2519-2558-2022-13(81)-112-119) [in English].

6. Kövecses, Z. (2020). A brief outline of «standard» conceptual metaphor theory and some outstanding issues. In *Extended conceptual metaphor theory* (pp. 1–21). Cambridge University Press [in English].

7. Kövecses, Z. (2017). Conceptual metaphor theory. In E. Semino & Z. Demjén (Eds.), *Routledge handbook of metaphor* (pp. 13–27). Routledge [in English].

8. Lakoff, G. (2004). *Don't think of an elephant!* Chelsea Green Publishing [in English].

9. Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors we live by*. The University of Chicago Press [in English].

10. Xu, L. (2015). Metaphor in action in political discourse. In *Proceedings of the International Conference on Economics, Social Science, Arts, Education and Management Engineering (ESSAEME 2015)* (pp. 397–402). Atlantis Press [in English].

11. Morozova, O. (2018). The influence of context on the metaphoric framing of the European Union in Ukrainian mass media. *Cognition, Communication, Discourse*, 17, 141–154. DOI: 10.26565/2218-2926-2018-17-09 [in English].

12. New York Times (Opinion) – Media bias rating “Left”. *allsides.com*. Retrieved from: <https://www.allsides.com/news-source/new-york-times-opinion-media-bias> [in English].

13. Norberg, J. (2015). Concepts, Political. In: M. Gibbons (Ed.). *The Encyclopedia of Political Thought*. UK: Wiley-Blackwell, 1–2 [in English].

14. Sabadash, D., & Lukaniuk, V. (2023). Concept DEMOCRACY in the speeches of the world leaders in the context of Russian-Ukrainian war. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv: Literary Studies, Linguistics, Folklore Studies*, 2(34), 112–117. DOI: 10.17721/1728-2659.2023.34.22 [in English].

15. Zhabotynska, S. (2018). Images of Ukraine–EU relations in conceptual metaphors of Ukrainian mass media. *Cognition, Communication, Discourse*, 17, 118–140. DOI: 10.26565/2218-2926-2018-17-08 [in English].

LIST OF EMPIRICAL DATA:

1. The New York Times. (1991–2022). Articles from The New York Times collected manually [Corpus]. Retrieved from <https://www.nytimes.com/sitemap/> [in English].

Дата першого надходження рукопису до видання: 17.11.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 15.12.2025

Дата публікації: 30.12.2025